

REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
SEDIUL CIOCANA

mun. Chișinău, str. Mihail Sadoveanu, nr. 24/1,
Republica Moldova, MD-2044,
tel./fax (+373 22) 333 665; (022) 337 520
e-mail: jci@justice.md

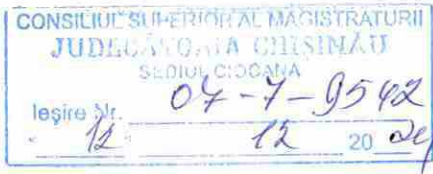
*Sediul specializat în examinarea cauzelor cu privire la activitatea
judecătorului de instrucție*

REPUBLIC OF MOLDOVA
THE COURT OF CHISINAU
CIOCANA COURT OFFICE

Chisinau city, Mihail Sadoveanu street, nr.24/1,
Republic of Moldova, MD-2044,
tel./fax (+373 22) 333 665; (022) 337 520
e-mail: jci@justice.md

*The Court Office specialized in the examination of the cases concerning
the activity of the investigative judge*

Curtea Constituțională

MD – 2004, mun. Chișinău, str. Al. Lăpușneanu, nr. 28

Judecătoria Chișinău (*sediul Ciocana*), Vă expediază pentru examinare cererea avocatului Macovei Alexandru, care acționează în interesele petiționarului Vladislav Boșcanean privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cadrul examinării plângerii depuse în condițiile art.313 Cod de Procedură Penală, împotriva actelor organului de urmărire penală.

Se anexează: Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate pe 10 file.

Copia plângerii înaintată în condițiile art. 313 din Codul de procedură penală pe 10 file.

Copia ordonanței din 03.04.2024 pe 3 file

Copia ordonanței din 08.04.2024 pe 3 file

Încheierea din 05.12.2024 pe 3 file.

Vicepreședintele interimar

Judecătoriei Chișinău (*sediul Ciocana*)

Constantin Damaschin

Grefier:
Bolbocean Maria

SESIZARE

în temeiul art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituție

I. AUTORUL SESIZĂRII

Avocatul Alexandru Macovei, apărător al învinuitului Vladislav Boșcanean, acuzat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.329 alin.(1) din Codul penal, cu modificările operate de până la legea nr.136 din 06.06.2024 în vigoare din 07.06.2024 – neglijența în serviciu, aflat pe rolul Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana, Judecător Alina Gorceac.

Adresă de corespondență: CA „Alexandru Macovei”

II. OBIECTUL SESIZĂRII

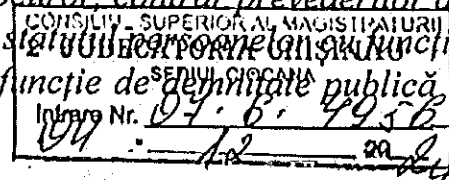
Prezenta sesizare are ca obiect de examinare verificarea constituționalității prevederilor Codului penal și anume: art.329 alin.(1) din Codul penal, cu modificările operate de până la legea nr.136 din 06.06.2024, în vigoare din 07.06.2024, “...de către o persoană publică...”.

Este necesară verificarea constituționalității acestor prevederi din Codul penal, deoarece contravin flagrant prevederilor art.6 paragraful 1 și art.7 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și a prevederilor art.1 alin.(3), art.16 alin.(2), art.21, art.22, art.23 art.26 alin. (1) și art.54 din Constituția Republicii Moldova.

III. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI EXAMINATE DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

În prezenta cauză penală, Vladislav Boșcanean a fost pus sub învinuire pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.329 alin.(1) din Codul penal, cu modificările operate de până la legea nr.136 din 06.06.2024 în vigoare din 07.06.2024 – neglijența în serviciu, pretins a fi comise în circumstanțele descrise în actul de punere sub învinuire și anume:

“...Boșcanean Vladislav Gheorghe, exercitând funcția de procuror în Procuratura raionului Orhei, în baza ordinului Procurorului General al Republicii Moldova nr.1093-p din 22.09.2015, fiind persoană cu funcție de demnitate publică, în sensul art.123 alin.(3) Cod penal, având în virtutea funcției deținute atribuții legale de efectuare a urmăririi penale în cauze penale, inclusiv de a lua în cursul procesului penal măsuri asigurătorii pentru repararea prejudiciului cauzat de infracțiune, contrar art.6 alin.(3) lit.a), c), d) a Legii nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, conform cărora procurorul este obligat să-și îndeplinească obligațiile de serviciu în conformitate cu Constituția, jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului, legislația Republicii Moldova și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, să asigure respectarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului în exercitarea atribuțiilor sale, să respecte regulile deontologice ale procurorilor și să se abțină de la fapte care ar discredita imaginea Procuraturii sau ar afecta prestigiul profesiei de procuror, contrar prevederilor art.2 alin.(3) al Legii nr.199 din 16.07.2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcție de demnitate publică, din care rezidă că persoana cu funcție de demnitate publică este

obligată să respecte Constituția RM, legislația în vigoare, să respecte cu strictețe drepturile și libertățile cetățenilor, să îndeplinească cu responsabilitate, obiectivitate și promptitudine în spirit de inițiativă și colegialitate toate atribuțiile de serviciu, să respecte normele de conduită profesională prevăzută de lege, să respecte regulamentul intern, contrar principiilor legalității, respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, imparțialității și nediscriminării, a săvârșit infracțiunea prevăzută la art.329 alin. (1) din Codul penal, neglijența în serviciu, exprimată prin neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente și neconștincioase față de ele, cu cauzarea daunelor în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice, în următoarele circumstanțe:

Procurorul în Procuratura raionului Orhei, Boșcanean Vladislav, fiind desemnat pentru conducerea urmăririi penale în cauza nr.2018270900 pornită la 26.12.2018 conform semnelor constitutive ale infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (3) lit. b) din Codul penal, de învinuire a lui Portas Andrei Constantin de comiterea infracțiunii prevăzute la art.264 alin.(3) lit.b) din Codul penal, aflându-se în or.Orhei și examinând cererea succesorului părții vătămate Porcescu Gheorghe privind asigurarea recuperării prejudiciului înregistrată la Procuratura raionului Orhei cu nr.472 din 01.02.2019, în faza examinării raportului înaintat de către reprezentantul organului de urmărire penală de consemnare a rezultatelor urmăririi penale în cauza vizată și adoptării unei soluții în condițiile art.291 din Codul de procedură penală, deținând ordonanța din 05.02.2019 privind aplicarea sechestrului pe care a adoptat-o și încheierea/mandatul judecătoresc al Judecătoriei Orhei nr.13-54/2019 din 06.02.2019 prin care au fost dispuse punerea/autorizarea aplicării sechestrului asupra cota-parte $\frac{1}{2}$ a bunului imobil cu numărul cadastral

situat în 1

ce aparținea cu drept de proprietate învinuitului Portas Andrei, contrar părții dispozitive a încheierii/mandatului judecătoresc supra potrivit căruia i s-a pus în sarcină responsabilitatea executării acțiunii de urmărire penală și ignorând prevederile: art.203 alin.(1) și (2) din Codul de procedură penală, care statuează că „punerea sub sechestrul a bunurilor se aplică pentru a asigura repararea prejudiciului cauzat de infracțiune, acțiunea civilă și este o măsură procesuală de constrângere, care constă în inventarierea bunurilor și interzicerea proprietarului sau posesorului de a dispune de ele, iar în caz de necesitate, de a se folosi de aceste bunuri”, art. 207 alin.(1) și (5) din Codul de procedură penală conform căruia reprezentantul organului de urmărire penală înmânează contra semnătură proprietarului bunului copia de pe ordonanța și hotărîrea cu privire la punerea bunului sub sechestrul și despre punerea bunului sub sechestrul reprezentantul organului de urmărire penală întocmește proces-verbal conform prevederilor art.260 și 261, art.208 alin.(3) din Codul de procedură penală, conform căruia bunul pus sub sechestrul care nu a fost ridicat se lasă pentru păstrare proprietarului, căruia i-a fost explicată răspunderea, prevăzută în art.251 din Codul penal, pentru însușirea, înstrăinarea, substituirea sau tănuirea acestor bunuri și despre aceasta de la el se ia un angajament scris, art.283²⁷ alin.(2) pct.10) al Codului civil (în redacția valabilă la momentul comiterii infracțiunii, în vigoare pînă la 01.03.2019) și art.435 alin.(2) pct.10) (în redacția valabilă începînd cu data de 01.03.2019) intitulat “Drepturile, actele sau faptele supuse notării” conform căruia „este supus notării sechestrul dreptului înregistrat, al fructelor ori al veniturilor sale, interdicțiile stabilite de instanța de judecată sau alte autorități abilitate conform legii”, art.27 alin.(4) al Legii

cadastrului bunurilor imobile nr.1543 din 25.02.1998, intitulat „înscrisurile în registrul bunurilor imobile” (în redacția valabilă la momentul comiterii infracțiunii) conform căruia „notarea se referă la înscrierea drepturilor de creanță, a faptelor sau a raporturilor juridice aferente imobilelor consemnate în registrul bunurilor imobile” și art.34 alin.(1) al aceleiași legi (în redacția valabilă la momentul comiterii infracțiunii) conform căruia „notarea se face la cererea părții interesate, în temeiul actelor doveditoare, sau la cererea autorității care a emis actul juridic în temeiul cărui se efectuează notarea”, începînd cu data de 06.02.2019 pînă la 09.10.2019, perioadă în care a condus urmărirea penală și a reprezentat învinuirea în numele statului, de către procurorul Boșcanean Vladislav nu au fost realizate acțiunile ce se impuneau în virtutea obligațiilor sale de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente și neconștiincioase față de ele, pentru punerea în executare a actelor de autorizare a aplicării sechestrului asupra bunului enunțat, prin ce a cauzat drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice Porcescu Gheorghe daune aproximativ de 17 500 Euro (echivalentul sumei de 353 321,5 MDL stabilit conform ratelor oficiale medii de schimb ale BNM pentru perioada 06.02.2019-09.10.2019) ce constituie proporții mari (valoarea căreia depășește 20 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei).

În fapt, urmărirea penală în cauza nr.2018270900 de acuzare a lui Portas Andrei fiind terminată la 07.02.2019 și respectiv rechizitoriul semnat de procurorul Boșcanean Vladislav la aceeași dată cu expedierea cauzei în instanța de judecată care s-a aflat pe rolul instanței de fond pînă la 23.10.2019, în care tot Boșcanean Vladislav a reprezentat învinuirea în numele statului.

Astfel, prin acțiunile de neglijență în serviciu a procurorului în Procuratura raionului Orhei Boșcanean Vladislav de nepunere în executare a sechestrului aplicat asupra ½ cota-parte a bunului imobil cu numărul cadastral situat în mun. Chișinău, ce aparținea cu drept de proprietate învinuitului Portas Andrei, în consecință la 19.02.2021 numitul Portas Andrei, după 3 zile de la data pronunțării de către Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău a dispozitivului deciziei prin care a fost admis apelul avocatului succesorului legal al părții vătămate împotriva sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Central din 23.10.2019 în cauza penală de învinuire a persoanei indicate, și, respectiv, prin care a fost majorat termenul pedepsei cu închisoarea și cuantumul prejudiciului moral ce urma a fi încasat de la inculpat, a înstrăinat (prin contract de donație) cota-parte deținută în proprietate din bunul imobil asupra căruia în cadrul urmării penale a fost autorizată aplicarea sechestrului în vederea asigurării acțiunii civile, făcând imposibilă executarea documentului executoriu cu privire la încasarea de la condamnat în beneficiul succesorului părții vătămate a prejudiciului material și moral în sumă totală de 838 051,00 MDL, reflectat prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16.02.2021, devenită irevocabilă prin decizia Curții Supreme de Justiție din 02.06.2021.

În circumstanțele descrise, Boșcanean Vladislav Gheorghe a săvîrșit infracțiunea prevăzută de art.329 alin. (1) din Codul penal, neglijența în serviciu, exprimată prin neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente și neconștiincioase față de ele, cu cauzarea daunelor în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice...”.

În acest context, pe lângă indicarea unor acțiuni care prin sine nu reprezintă neglijența în serviciu, (inacțiunile nu sunt cuprinse de latura obiectivă a infracțiunii prevăzută la art.329 alin.(1) din Codul penal), lui Vladislav Boșcanean nu-i putea fi imputată comiterea acestei infracțiuni, or acesta este o persoană cu demnitate publică, și nu o persoană publică, așa cum o cere art.329 din Codul penal, cu modificările operate de până la legea nr.136 din 06.06.2024 în vigoare din 07.06.2024, adică norma precitată nu prevedea ca subiect o persoană cu funcție de demnitate publică, ci doar persoană publică.

Totodată, s-a indicat în mod abstract și consecințele faptei prejudiciabile, (prejudiciu material), care a fost încasat deja prin hotărîrea instanței de judecată, de la o altă persoană găsită vinovată de comiterea unui accident rutier soldat cu decesul unei persoane și sancționată penal.

Esența prezentei excepții de neconstituționalitate constă în faptul de a pune în esență complicațiile pe care le determină aplicarea prevederilor art.329 alin.(1) din Codul penal, cu modificările operate de până la legea nr.136 din 06.06.2024 în vigoare din 07.06.2024, raportate la sintagma o persoană cu funcție de demnitate publică, sintagmă care nu se conținea în norma art.329 din Codul penal, cu modificările operate de până la legea nr.136 din 06.06.2024 în vigoare din 07.06.2024.

IV. EXPUNEREA PRETINSEI ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

În speță, se invocă neconstituționalitatea normelor legale sus indicate din perspectiva încălcării principiilor statului de drept și anume cel al legalității, al securității raporturilor juridice, al principiului prezumției nevinovăției.

Astfel, prin dispozițiile art.1 alin.(3) din Legea fundamentală se consfințește un deziderat de bază și anume că Republica Moldova este un stat de drept.

În strânsa concordanta cu prevederile constituționale enunțate, statul de drept își exercita puterea în conformitate cu legea, și pe cale de consecință urmează să aibă la baza activității sale un cadru legislativ adecvat, care să reglementeze armonios raporturile în ansamblul lor.

Realizarea practică a acestui deziderat constă în obligația generală, impusă tuturor subiectelor de drept, inclusiv puterii legislative și executive, care, în activitatea de legiferare, trebuie să respecte Legea fundamentală a țării și să asigure calitatea legislației și conferirea coerenței întregului sistem normativ.

În acest fel, se impune autorității legiuitoare și celei executive să asigure că activitatea de legiferare să se realizeze în limitele și în concordanță cu Legea fundamentală, totodată, să fie asigurată calitatea legislației.

Aceasta întrucât, pentru a respecta și aplica corect legea, ea trebuie cunoscută și înțeleasă, iar pentru a fi înțeleasă, trebuie să fie suficient de precisă și previzibilă și anume pentru a oferi securitate juridică destinatarilor săi.

Astfel, în strânsă legătură cu proclamarea statului de drept prin norma constituțională sus – menționată, intervine un alt principiu și anume cel al securității juridice, care la fel reprezintă un pilon al dezideratului menționat.

Fără a fi consacrat expres de normele constituționale, fiind mai degrabă o creație a jurisprudenței, acesta constituie, deopotrivă de după cum am indicat, un principiu fundamental al statului de drept, stat care este apreciat în bună măsură în funcție de calitatea legilor sale. Acest principiu se referă la predictibilitatea soluției judiciare,

afându-se în strânsă legătură cu spețele concrete aduse în fața organelor de drept și a instanțelor de judecată.

Din perspectiva asigurării calității legii, se pot identifica trei repere:

a) respectarea prezumției de nevinovăție din perspectiva îndeplinirii criteriilor pentru asigurarea unui proces echitabil;

b) respectarea principiului previzibilității legii din perspectiva legalității;

c) predictibilitatea soluției judiciare, subsumată principiului securității juridice.

Lipsa calității și previzibilității prevederilor legale enunțate, care își au aplicabilitate în cadrul procesului penal de care am indicat, subminează realizarea practică a garanției reprezentate de principiul prezumției nevinovăției proclamat de art. 21 al Constituției R. Moldova.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene, art. 7 § 1 din Convenția Europeană, care consacră principiul legalității incriminării și pedepsei (*nullum crimen, nulla poena sine lege*/ pe lângă interzicerea, în mod special, a extinderii conținutului infracțiunilor existente asupra unor fapte care, anterior, nu constituiau infracțiuni, prevede și principiul potrivit căruia legea penală nu trebuie interpretată și aplicată extensiv în defavoarea acuzatului, de exemplu, prin analogie.

În jurisprudența sa, Curtea Europeană a menționat că persoana este în drept să cunoască, în termeni foarte clari, ce acte și omisiuni sunt de natură să-i angajeze responsabilitatea penală (cauza Kokkinakis contra Greciei din 25 mai 1993/ Atunci când un act este privit ca infracțiune, judecătorul poate să precizeze elementele constitutive ale infracțiunii, dar nu să le modifice, în detrimentul acuzatului, iar modul în care el va defini aceste elemente constitutive trebuie să fie previzibil pentru orice persoană consultată de un specialist (cauza X. contra Regatului Unit din 7 mai 1982).

De altfel, acest principiul al prezumției nevinovăției este un pilon al procesului penal, fiind reglementat prin art. 8 alin. (1) Cod procedură penală, *fiind indicat că persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu-i va fi dovedită, în modul prevăzut de prezentul cod, într-un proces judiciar public, în cadrul căruia îi vor fi asigurate toate garanțiile necesare apărării sale, și nu va fi constatată printr-o hotărâre judecătorească de condamnare definitivă.*

Este evident că pentru a fi aplicat în înțelesul său, un act normativ trebuie să fie precis, previzibil și în deplină concordanță cu întreg sistem legislativ și totodată să asigure de de după cum am afirmat mai sus, securitatea juridică a destinatarilor săi.

În opinia mea, în acord cu principiul general al legalității, care la fel reprezintă un pilon de bază a statului de drept, este necesară asigurarea accesibilității și previzibilității legii, inclusiv sub aspectul stabilității acesteia, instituind și o serie de repere pe care legiuitorul trebuie să le respecte pentru asigurarea acestor exigențe.

Principiul previzibilității impune ca autoritățile publice să reglementeze relațiile sociale prin adoptarea de acte normative care să intre în vigoare, în cazuri justificate, după trecerea unei perioade rezonabile de timp, cu aducerea în concordanță a altor reglementări legale, astfel încât să permită oricărei persoane să poată recurge la consultanță de specialitate în vederea adoptării unei atitudini potrivite.

Lipsa unei asemenea exigențe a normelor juridice determină o nesiguranță a raporturilor juridice, care poate avea ca efect vătămarea drepturilor subiecților de drept vizați de ipoteza normei legale.

Totodată, asigurarea securității juridice trebuie observată cu mai mare strictețe în cazul regulilor cu implicații și consecințe restrictive pentru cetățenii Republicii Moldova.

De aceea, în condițiile în care prin prevederile legale criticate sunt create premise privind încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale în modul în care am descris, este necesară înlăturarea acestora prin declararea neconstituționalității.

În asemenea situație, se impune a fi obiect de analiză minuțioasă, întrebarea și anume în ce măsură prevederile art.329 alin.(1) din Codul penal, cu modificările operate de până la legea nr.136 din 06.06.2024 în vigoare din 07.06.2024, raportate la sintagma o persoană cu funcție de demnitate publică, sintagmă care nu se conținea în norma art.329 din Codul penal, cu modificările operate de până la legea nr.136 din 06.06.2024 în vigoare din 07.06.2024, sun clare, în sensul aplicării într-o cauză penală, în care acuzatul este o persoană cu funcție de demnitate publică.

Astfel, sensul sintagmei „... o persoană cu funcție de demnitate publică,” în opinia mea urmează a fi privit la scară largă și anume că se referă la un subiect anume și nu la orice altă categorie de subiect care este persoană publică.

În accepțiunea art.21 din Codul penal, drept subiect al infracțiunii sunt considerate persoanele fizice responsabile care, la momentul săvârșirii infracțiunii, au atins vârsta de 16 ani, cu excepția infracțiunilor prevăzute în alin.(2) al art.21 din Codul penal. În cazul anumitor infracțiuni, pentru existența propriu-zisă a faptei penale sau pentru ca ea să ia o formă calificată, subiectului i se cere, potrivit legii, să îndeplinească, pe lângă condițiile indicate deja, și o condiție specială, adică să aibă o calitate specială. Este vorba de un subiect special al infracțiunii.

În conformitate cu prevederile Legii nr.199 din 16.07.2010 „cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică”, **funcțiile de demnitate publică sunt:** „... procurori de toate nivelurile ...”.

Astfel, art.329 din Codul penal, cu modificările operate de până la legea nr.136 din 06.06.2024 în vigoare din 07.06.2024, nu prevedea ca subiect o persoană cu funcție de demnitate publică, ci doar persoană publică.

Deasemenea, în varianta în vigoare a alin.(3) art.123 din Codul penal, în definiția noțiunii „persoană cu funcție de demnitate publică”, nu se menționează că persoana cu funcție de demnitate publică este o persoană publică.

Deci, actul de punere sub învinuire din 03.04.2024 și cel de completare a acuzației din 25.04.2024 a lui Vladislav Boșcanean, prin care i s-a incriminat comiterea faptei infracționale prevăzută la art.329 alin.(1) din Codul penal, nu corespunde cerințelor de drept, prevăzute de legislația penală a Republicii Moldova, pentru perioada incriminată, odată ce art.329 alin.(1) din Codul penal, stabilea expres, că subiect special poate fi o persoană publică și nu o persoană cu demnitate publică, astfel, fiind încălcate dispozițiile art.22 din Constituție, împreună cu prevederile art.7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care garantează principiul legalității incriminării, fapt ce poate constitui și violarea dreptului la un proces echitabil în sensul art.6 din Convenție.

Este de menționat faptul că, art.7 din Convenție, este determinat să ocrotească principiul securității juridice (*Granic vs. Franța, 05.05.1993 nr. 15312/89 §61*), și este respectat în cazul în care persoana poate să cunoască, din conținutul dispoziției aplicabile ce acțiuni și omisiuni îi angajează răspunderea penală, legalitatea incriminării și pedepselor impunând o interpretare strictă a legii, refuzându-se interpretarea *lato senso*.

În speță, interpretarea și neaplicarea normelor legii penale și a legii procesual-penale, la care a recurs procurorul prin emiterea actului de punere sub învinuire din 03.04.2024, este contrară principiilor fundamentale în materie penală și, totodată,

antrenând violarea dreptului la un proces echitabil în sensul art.6 din Convenție, asigurarea căruia ține de domeniul obligației pozitive a statului (*Guincho c. Portugaliei*, nr. 8990/80 din 10.07.1984, § 38). Or, înțelesul art.6 din Convenției, prevede că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei sale, de către o instanța independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Totodată, nu se poate accepta că o persoană cu funcție de demnitate publică, sunt simpli funcționari publici, în sensul dreptului administrativ, în raport cu sancțiunea legii penale prevăzută de art.329 din Codul penal, până la modificările operate la codul penal, prin Legea cu nr.136 din 06.06.2024 "... alin.(2) aceleași fapte: a) săvârșite de către o persoană cu funcție de demnitate publică ...". Activitatea (munca) pe care o desfășoară o persoană cu funcție de demnitate publică are la bază un raport juridic de muncă deosebit de cel al salariatului, al funcționarului public, odată ce funcția de demnitate publică nu presupune a fi exercitată de către un funcționar public, existând diferențe semnificative între funcționarul public și demnitarul public. În mod categoric, o persoană cu funcție de demnitate publică, semnifică mai mult decât conceptul de funcționar public, fiind prin excelență o categorie de persoane prevăzută expres în Constituția Republicii Moldova.

În jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit că articolul 7 din Convenție trebuie să fie interpretat și aplicat astfel încât să se asigure o protecție efectivă împotriva urmării penale, a condamnării și a sancționării arbitrare a persoanei. În acest sens, Curtea constată că principiul legalității incriminării și a pedepsei penale presupune, prin definiție, că nicio faptă nu poate fi considerată infracțiune dacă nu există o lege care să o prevadă și că pedepsele nu pot fi aplicate dacă nu sunt prevăzute de lege. Legalitatea incriminării și a pedepsei reprezintă principala garanție a certitudinii juridice a persoanei în materie penală, fapt ce nu a fost respectat în raport cu clientul meu Vladislav Boșcanean.

Consider întemeiat că obiectul de examinare constituționalității prevederilor Codului penal și anume: art.329 alin.(1) din Codul penal, cu modificările operate de până la legea nr.136 din 06.06.2024, în vigoare din 07.06.2024, cu sintagma "...de către o persoană publică...", în raport cu actul de acuzare prin care lui Vladislav Boșcanean i s-a incriminat comiterea fetei infracționale prevăzută la art.329 alin.(1) din Codul penal, nu corespunde cerințelor de drept, prevăzute de legislația penală a Republicii Moldova, pentru perioada incriminată, odată ce art.329 alin.(1) din Codul penal, stabilea expres, că subiect special poate fi o persoană publică și nu o persoană cu demnitate publică, astfel, fiind încălcate dispozițiile art.1 alin.(3), art.16 alin.(2), art.21, art.22, art.23 art.26 alin. (1) și art.54 din Constituția Republicii Moldova, împreună cu prevederile art.7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care garantează principiul legalității incriminării, fapt ce poate constituie și violarea dreptului la un proces echitabil în sensul art.6 din Convenție.

**V. PREVEDERILE RELEVANTE DIN HOTĂRÎREA CURȚII
CONSTITUȚIONALE NR.2 DIN 09.02.2016 PENTRU INTERPRETAREA
ART.135 ALIN.(1) LIT.A) ȘI G) DIN CONSTITUȚIA REPUBLICII
MOLDOVA**

În baza Hotărîrii menționate Curtea Constituțională a hotărît în sensul art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova coraborat cu art.20, art.115 și art.116 din Constituție:

- În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărîrilor Parlamentului, decretelor Președintelui R. Moldova, hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- Excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți, sau de reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- Sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor pe rolul cărora se află cauza;

- Judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeniciei sesizării sau conformității cu Constituția a normelor contestate, limitîndu-se exclusiv la verificarea următoarelor condiții:

- 1) Obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova;
- 2) Excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- 3) Prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- 4) Nu există o hotărîre anterioară a Curții avînd ca obiect prevederile contestate.

- Pînă la adoptarea de către Parlament a reglementărilor în executarea hotărîrii, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor pe rolul cărora se află cauza în temeiul aplicării directe a art.135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova

VI. PREVEDERILE RELEVANTE DIN CONSTITUȚIA REPUBLICII MOLDOVA

Articolul 1

Statul Republica Moldova

Alin.(1) Republica Moldova este un stat suveran și independent, unitar și indivizibil.

Alin.(2) Forma de guvernămînt a statului este republica.

Alin.(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 16 Egalitatea

Alin.(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 21 Prezumția nevinovăției

Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Articolul 22 Neretroactivitatea legii

Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nicio pedeapsă mai aspră decît cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

Alin.(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

Alin.(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 26 Dreptul la apărare

Alin.(1) Dreptul la apărare este garantat.

Articolul 54 Restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

Alin.(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

Alin.(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

Alin.(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrîngerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

Alin.(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

VII. EXPUNEREA DATELOR SUPLIMENTAREALE AUTORULUI SESIZĂRII:

În drept, prezentul demers mi-l bazez pe prevederile art.2, art.7, art.68 alin.(1) pct.7) din Codul de procedură penală, art.1 alin.(3), art.16 alin.(2), art.21, art.22, art.23 art.26 alin.(1), art.54 și art.135 alin.(1) lit.a și g) din Constituția Republicii Moldova, invocînd în principal prevederile art.6 paragraful 1, art.7 paragraful 1 și art.17 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, norme de drept care indică expres faptul că Legea trebuie să fie clară, accesibilă și previzibilă, care ar permite fiecărei persoane să-și cunoască drepturile și obligațiile, precum și consecințele pe care le va suporta în cazul încălcării comise.

VIII. EXPUNEREA CERINTELOR AUTORULUI SESIZĂRII:

SOLICIT:

1. Primirea spre examinare a prezentei sesizări și includerea ei pe ordinea de zi a Curții Constituționale;
2. Exercițarea controlului constituționalității prevederilor Codului penal și anume: art.329 alin.(1) din Codul penal, cu modificările operate de până la legea nr.136 din 06.06.2024, în vigoare din 07.06.2024, cu sintagma "...de către o persoană publică...", în raport cu actul de acuzare prin care lui Vladislav Boșcanean i s-a incriminat comiterea faptei infracționale prevăzută la art.329 alin.(1) din Codul penal, pentru perioada incriminată, odată ce art.329 alin.(1) din Codul penal, stabilea expres, că subiect special poate fi o persoană publică și nu o persoană cu funcție de demnitate publică, raportate la art.1 alin.(3), art.16 alin.(2), art.21, art.22, art.23 art.26 alin. (1) și art.54 din Constituția Republicii Moldova.

IX. DOCUMENTE ANEXATE

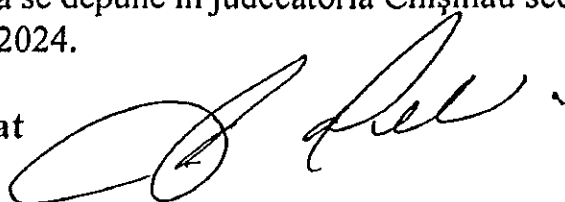
La prezenta sesizare, urmează a fi anexate de către instanța de judecată materialele cauzei penale, pentru examinarea acesteia fiind necesară analizarea circumstanțelor care au fost invocate pentru a putea incrimina învinuitului sintagma „*persoane cu funcție de demnitate publică*”.

X. DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

Declar pe onoare că informațiile care figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte și corespund convingerii personale și libertății de exprimare.

Sesizarea dată se depune în judecătoria Chișinău sediul Ciocana, Judecător Alina Gorceac, la 04.12.2024.

Avocat

Alexandru MACOVEI

Dosarul nr. 10-2382/2024
1-24045860-12-10-11112024-1

ÎNCHEIERE

05 decembrie 2024

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana

Judecătorul Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana, Alina Gorceac, examinând fără prezența părților, cererea avocatului Macovei Alexandru, care acționează în interesele petiționarului Vladislav Boșcanean privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cadrul examinării plângerii depuse în condițiile art.313 Cod de Procedură Penală, împotriva actelor organului de urmărire penală,

A C O N S T A T A T:

La Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, a parvenit spre examinare plângerea depusă de către avocatul Macovei Alexandru în interesele petiționarului Vladislav Boșcanean, în ordinea art. 313 CPP prin care solicită anularea ca fiind neîntemeiată a ordonanței emise la 30.10.2024, de către adjunct-interimar al procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție, Octavian Iachimovschi, prin care a fost respinsă plângerea din 24.10.2024 și 30.10.2024, anularea ordonanței din 03.04.2024 de punere sub învinuire a lui Vladislav Boșcanean și a ordonanței de completare a acuzației din 25.04.2024, prin care i-a fost incriminată comiterea infracțiunii prevăzute de art.329 alin.(1) din Codul penal, emise pe cauza penală nr. 2024960003.

Ulterior la data de 04.12.2024 avocatul Macovei Alexandru în interesele petiționarului Vladislav Boșcanean a depus demers privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cauza penală, prin care solicită sesizarea Curții Constituționale cu privire exercitarea controlului constituționalității prevederilor Codului penal și anume: art.329 alin.(1) din Codul penal, cu modificările operate de până la legea nr.136 din 06.06.2024, în vigoare din 07.06.2024, cu sintagma "...de către o persoană publică...", în raport cu actul de acuzare prin care lui Vladislav Boșcanean i s-a incriminat comiterea faptei infracționale prevăzută la art.329 alin.(1) din Codul penal, pentru perioada incriminată, odată ce art.329 alin.(1) din Codul penal, stabilea expres, că subiect special poate fi o persoană publică și nu o persoană cu funcție de demnitate publică, raportate la art.1 alin.(3), art.16 alin.(2), art.21, art.22, art.23 art.26 alin. (1) și art.54 din Constituția Republicii Moldova, de a suspenda examinarea prezentei plângerii, până la examinarea sesizării respective de către Curtea Constituțională.

Examinând cererea prin care se solicită ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de către avocat, studiind temeiurile de fapt și de drept invocate în cerere și raportându-le, per ansamblu condițiilor speței, cadrului legal, judecătorul ajunge la concluzia de a admite parțial cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, reieșind din considerentele ce urmează.

În conformitate cu pct. 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la pct. 82.

Totodată, instanța reamarcă că, în conformitate cu art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor

și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

În această ordine de idei, instanța reține că norma vizată - art. 329 alin. (1) Cod Penal, formează obiectul controlului constituționalității prin prisma art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova și pct. 82 al Hotărârii nr. 2 din 09.02.2016.

Concomitent, se atestă că în conformitate cu pct. 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, sesizarea înaintată de către petiționar întrunește condiția că norma vizată poate fi supusă controlului constituționalității, ori aceste chestiuni au tangență directă cu soluționarea cauzei, în care petentul contestată ordonanța de punere sub învinuire.

În conformitate cu prevederilor art. 7 CPP, (3¹) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate. (3²) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune în termen de 5 zile prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează continuarea examinării în fond a cauzei. Însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă, cu excepția examinării demersurilor privind măsurile procesuale de constrângere. Instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională în termen de 5 zile de la data emiterii încheierii. (3³) Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile indicate la alin. (3¹), instanța de judecată refuză, prin încheiere, ridicarea excepției de neconstituționalitate. Încheierea instanței de judecată este definitivă, însă argumentele privind dezacordul cu aceasta pot fi invocate în apel sau, după caz, în recurs împotriva hotărârii în fond. (3⁴) Ridicarea excepției de neconstituționalitate în procedura controlului judiciar al procedurilor prejudiciare nu suspendă examinarea cererilor, a demersurilor, a plângerilor și a recursurilor.

În cauza *Ivanciuc vs Romania* (decizia nr. 18624/03), fiind invocat refuzul instanței de judecată de a sesiza Curtea Constituțională cu o excepție de neconstituționalitate, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat: „Esté conform funcționării unui asemenea mecanism faptul că judecătorul verifică dacă poate sau trebuie să depună o cerere preliminară, asigurându-se că aceasta trebuie să fie rezolvată pentru a permite să se soluționeze litigiul pe care este chemat să-l cunoască. Acestea fiind zise, nu este exclus ca, în unele circumstanțe, refuzul exprimat de o instanță națională, chemată să se pronunțe în ultimă instanță, ar putea aduce atingere principiului echității procedurii, așa cum este enunțat la articolul 6 § 1 al. Convenției Europene, în special atunci când un asemenea refuz este atins de arbitrar (*Coëmesialții v. Belgia*, cererile nr. 32492/96, 32547/96, 32547/96, 32548/96, 33209/96 și 33210/96, § 114, și *Wynen v. Belgia*, cererea nr. 32576/96, § 41)”.

De asemenea, instanța reține că prevederile art. 6 din Convenție nu garantează dreptul ca o instanță națională sau internațională să fie sesizată cu o chestiune prejudiciară. În același timp, față de sistemul de drept ucrainean, în care persoanele fizice nu pot sesiza direct instanța constituțională, ci numai prin intermediul instanțelor de fond, care au o marjă de apreciere în privința sesizării, Curtea Europeană a statuat că instanțele au omis să analizeze cererea reclamantei din punctul de vedere al compatibilității cu dispozițiile constituționale și, prin urmare, ignorând acest aspect, deși el era specific, important și pertinent, au determinat încălcarea dispozițiilor art. 6 § 1 din Convenție Europene.

Urmare a celor invocate, instanța găsește necesar a admite cererea avocatului Macovei Alexandru în interesele petiționarului Vladislav Boșcănean, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate asupra textului de lege de la art. 329 alin. (1) Cod Penal.

Cu referire la solicitarea ce ține de suspendarea examinării prezentei plângerii, până la examinarea sesizării respective de către Curtea Constituțională, instanța reține, că aceasta este

pasibilă de a fi respinsă, ori potrivit art. 7 alin. (3/4) CPP, ridicarea excepției de neconstituționalitate în procedura controlului judiciar al procedurilor prejudiciare nu suspendă examinarea cererilor, a demersurilor, a plângerilor și a recursurilor.

În temeiul celor expuse și în conformitate cu prevederile art. art. 7, 41, Cod de procedură penală, art. 135 din Constituția Republicii Moldova, în acord cu Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, instanța de judecată,

DISPUNE:

Se admite parțial cererea avocatului Macovei Alexandru în interesele petiționarului Vladislav Boșcanean, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cadrul examinării plângerii depusă în condițiile art.313 Cod de Procedură Penală împotriva actelor organului de urmărire penală.

Se ridică excepția de neconstituționalitate pentru controlul constituționalității asupra textului de lege de la art. 329 alin. (1) Cod Penal, cu modificările operate de până la legea nr. 136 din 06.06.2024 în vigoare din 07.06.2024, cu sintagma “...de către o persoană publică...”.

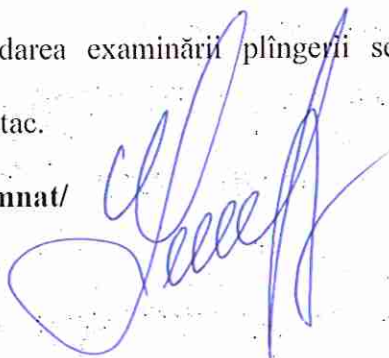
Se remite în adresa Curții Constituționale prezenta încheiere și sesizarea petiționarului Șoilița Tudor.

În rest solicitarea ce ține de suspendarea examinării plângerii se respinge, ca fiind neîntemeiată.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Judecătorul

/semnat/

Alina Gorceac

Copia corespunde cu originalul